

AARDRIJKSKUNDIG

17 8060/3

WOORDENBOEK

DER

NEDERLANDEN,

BIJENGEBRAGT

DOOR

A. J. van der Aa,

onder medewerking van eenige Vaderlandsche Geleerden.

DERDE DEEL.

CEN D.

Te Gorinchem, bij
JACOBUS NOORDUYN.

1841.

Men steekt gemeenlijk van hier de baai over, en is dan zeer spoedig aan het fort Victoria.

DRIEHUIZEN-EN-ZUID-SCHERMER, kerk. gem., prov. *Noord-Holland*, klass. van *Alkmaar*, ring van *de Rijk*.

Deze gem. heeft twee kerken, als een te Driehuizen en eene te Zuid-Schermer. Men telt er 480 zielen.

De eerste, die in deze gem. het leeraarambt heeft waargenomen is geweest **CORNELIUS RETSIUS**, die in het jaar 1651 herwaarts kwam, en in het jaar 1675 overleed. Het beroep geschiedt door den kerkeraad.

DRIEL, gem. in den *Bommelerwaard*, *Benedendistrict* der prov. *Gelderland*, kw. en arr. *Tiel*, kant. *Bommel*, (8 k. d., 21 m. k., 10 s. d.); palende N. en O. aan de Maas, welke haar van Noord-Brabant scheidt, Z. aan Hedel, W. aan Kerkwijk.

Het bestaat uit de buurs. Kerk-Driel of het d. Driel, Veld-Driel en Hoenza-Driel, van waar men meent, dat de naam dezer gemeente eene verkorting zoude zijn van **DRIE-EL** of **DRIE-ERLEI-EL**, bevat 460 h., bewoond door 552 huisgez., uitmakende eene bevolking van 2800 inw., die meest hun bestaan vinden in den landbouw. Het bouwland in deze gem. wordt gezegd, de beste soort van graauwe erwten voort te brengen, die onder den naam van *Drielsche erwten*, in menigte naar Utrecht en Holland verzonden worden. Eertijds hadden de ingezetenen een goed bestaan van het vlechten der scheenen, waarvan de vrouwenhoeden worden gemaakt, doch dit handwerk is daarna zeer verminderd.

De Herv., welke hier ruim 600 in getal zijn, maken eene gem. uit, welke tot de klass. en ring van *Bommel* behoort. De eerste, die hier het leeraarambt heeft waargenomen, is geweest **PIETER ZEGERSZEN** die in het jaar 1616 herwaarts kwam, en in het jaar 1620 afgezet is. Het beroep geschiedt door den kerkeraad.

De R. K., van welke men er ruim 2100 telt, onder welke 1500 communicanten, maken eene par. uit, welke tot het apost. vic. van 's *Hertogenbosch*, dek. van *Bommel*, behoort, en in het d. Driel eene kerk en te Veld-Driel eene kapel heeft, waar de dienst gedaan wordt door eenen Pastoor en eenen Kapellaan. In het jaar 1601 is de Pastoor van **DRIEL**, wiens naam onbekend is, in de gevangenis van Bommel overleden. Sedert dien tijd zijn de R. K. dier parochie door geen vastverblijvenden Priester bediend geweest, tot in het jaar 1649. Zij werden nogthans van tijd tot tijd, in het heimelijk bezocht en geholpen, bijzonder door Priesters van de orde der *Minderbroeders*, die eerst te 's *Hertogenbosch*, en naderhand te *Megen*, hun verblijf hadden. Na het genoemd jaar 1649, was **DRIEL** eene statie van zendingen dier orde. De laatste dier zendingen was **GISEBTUS VERRAVEN**, die in 1724 door eenen wereldlijken geestelijken **SIMON VAN DER PUTTE** werd opgevolgd.

Men telt in deze gem. twee scholen, als eene te Kerk-Driel en eene te Veld-Driel.

Het d. **DRIEL**, dat 3 u. Z. W. van Tiel, 1½ u. Z. O. van Bommel, op 51° 46' 2" N. B. 25° 0' 21" O. L., aan de Maas ligt, was reeds in de tiende eeuw onder den naam van *THRILE*, en later onder dien van *DRIELA* bekend. Voorheen was het omringd door vele adellijke sloten, welke door den tijd vervallen zijn.

De kerk, welke vóór de Reformatie aan den **H. MARTINUS** was toegewijd, en thans bij de Herv. in gebruik is, is een oud gebouw, met cenen toren, doch zonder orgel.

De eerste bidplaats der R. K., na de Reformatie was op het adellijk huis het Hof genaamd, waar zij in het geheim bijeen kwamen. Naderhand werd de stalling aldaar tot eene geheime bidplaats ingerigt, onder oogluiking der regering, doch ook onder vaste voorwaarden, dat deze altijd de gedaante van eene schuur moest hebben en houden. Deze bidplaats werd gesloten omtrent het jaar 1752, omdat een persoon, tot het R. K. geloof overgegaan, daarin de godsdienst had bijgewoond. In 1767 kregen de R. K., bij den Ambtman het verlof, om de kerkschuur op te bouwen, welke sedert door eene nieuwe kerk vervangen is. Deze kerk, even als de vorige aan den H. MARTINUS toegewijd, prijkt met toren en orgel.

DRIEL, d. in de *Over-Betuwe*, prov. *Gelderland*, kw., distr., arr. en $2\frac{1}{2}$ u. N. van *Nijmegen*, kant. en $1\frac{1}{2}$ u. N. ten W. van *Elst*, gem. en $\frac{3}{4}$ u. O. van *Heeteren*, aan den Rijndijk $23^{\circ} 28' 33''$ N. Br. $51^{\circ} 37' 43''$ O. L. Men telt er h. en ongeveer 900 inw., die meest hun bestaan vinden in den landbouw.

De Herv., die hier omtrent 200 in getal zijn, behoorden vroeger tot de gem. *Elden-en-Driel*, maar maken sedert het jaar 1837, eene afzonderlijke gem. uit, welke tot de klass. van *Nijmegen*, ring van *Batenburg*, behoort en thans eenen eigen Predikant heeft, terwijl er door de milddadigheid van MEVR. de Wed. VAN OMMEREN, eene pastorie gebouwd, en een toereikend fonds voor de inkomsten van den Predikant aangewezen is. De eerste, die hier het leeraarambt heeft waargenomen, is geweest HENDRIK FREDERIK MALLINCKRODT, die er in het jaar 1837 gekomen is, en er thans nog staat. In de kerk, had men vóór de Reformatie een altaar van het H. Kruis. De toren, welke in eenen zeer vervallen toestand was, is voor eenige jaren hersteld.

De R. K., van welke men er nagenoeg 700 aantreft, onder welke 400 communicanten, maken eene stat. uit, welke in 1797 is opgerigt, tot het aartspr. van *Gelderland* behoort, en door eenen Pastoor bediend wordt. De kerk, die onder den titel van *Onze Lieve Vrouws geboorte* is gewijd, is in het jaar 1797 gebouwd en van orgel en toren voorzien.

Men heeft er eene dorpschool. Onder dit d. staat mede het huis de Nevel en de Ommershof. Ook heeft men er een veer over den Rijn. Vroeger stonden hier twee kloosters: St. Annaboog en St. Anna'stroon geheeten. Zie die art.

DRIEL is de geboortepl. van den geletterden Leuvenschen Boekdrukker LOEFFT VAN DRIEL, die zich wegens zijne uitgave van *Casus Longi, Dr. Bern super decret.* Lovanii 1484—1500, en eene cervolle plaats en melding in de geschiedenis van den voortgang der boekdrukkunst in Nederland, in de vijftiende eeuw, heeft waardig gemaakt.

Alhier werden bij den watervloed van Januarij 1820, digt bij elkander, vier gaten in den dijk geslagen, waarvan de opening, binnen eene beperking van nagenoeg 260 ell., 45 roed. bleek te bedragen, zoodat de Rijnstroom door deze gaten ter wijdte van 89 roed., zich in de Over-Betuwe ontlastte, en men veilig besluiten kan, dat het water aldaar, bij de ijsverstopping, nog aanmerkelijk hooger, dan zelfs te Nijmegen, moet gestegen zijn.

DRIEL (HOENZA-) of HUIS-DRIEL, buurs. in den *Bommelerwaard*, *Benedendistrikt* prov. *Gelderland*, kw., arr. en 3 u. Z. W. van *Tiel*, kant. en $1\frac{1}{2}$ u. Z. O. van *Bommel*, gem. *Driel*.

DRIEL (KERK-), d. in den *Bommelerwaard*, prov. *Gelderland*. Zie DRIEL.

DRIEL (VELD-), huurs. in den *Bommelerwaard*, *Benedendistrikt*, prov. *Gelderland*, kw., arr. en 3 u. Z. W. van *Tiel*, kant. en $1\frac{1}{2}$ u. Z. O. van *Bommel*, gem. *Driel*.

Er is in deze huurs. eene kapel, welke aan den H. ANTONIUS Abt is toegewijd, en tot de par. van *Driel* behoort, terwijl de Kapellaan van die par. er de dienst verrigt. — Ook heeft men er eene school.

DRIELA oude naam van het d. **DRIEL** in den *Bommelerwaard*, prov. *Gelderland*. Zie **DRIEL**.

DRIE-LAREN (DE), naam, met welchen men somtijds twee dorpen en één gehucht noemt, welke op de grenzen van de prov. *Groningen* en *Drenthe* gelegen zijn, namelijk Noord-Laren, Mid-Laren en Zuid-Laren, van welke het eerste in de prov. *Groningen* en de beide laatste in *Drenthe* gelegen zijn. Zie de artikels: **LAREN (MID-)**, **LAREN (NOORD-)** en **LAREN (ZUID-)**.

DRIELSCHE-WETERING, water in den *Bommelerwaard*, prov. *Gelderland*, dat bij het d. *Driel* uit de *Maas* komt, in eene Westelijke rigting die gem. doorloopt, voorts langs Bruchem en Delwijnen vliet en door eene sluis te Aalst in de *Maas* uitloopt. Op deze wetering lossen Hurwenen, Rossem, *Driel*, Hedel, Ammerzoden en Well hun water.

DRIELST, naam, onder welke de stad *Ylst*, prov. *Friesland*, in de wandeling meest bekend is. Zie **YLS**.

DRIEMANSPOLDER, pold. in *Rijnland*, prov. *Zuid-Holland*, arr. 's *Gravenhage*, kant. *Voorburg*, gedeeltelijk gem. *Soetermeer*, en gedeeltelijk gem. *Stompwijk*, palende N. aan de nieuwe drooggemaakte polder van *Soetermeer*, Grootte drooggemaakte polder en *Starrewaarts-polders* onder *Stompwijk*, O. aan den binnenwegsche polder onder *Zegwaard*, Z. aan de *Pijnackersche polders* en W. aan de *Nootdorp-sche toekomstige droogmakerijen* en den *Tedingerbroekpolder* onder *Stompwijk*. De *Driemanspolder* die, volgens octrooi, van 15 Julij 1668, is drooggemalen, beslaat eene oppervlakte van 516 bund. 3 v. r. 69 v. ell., en telt 14 h., waaronder 13 boerderijen.

Deze polder is niet alleen zeer aanzienlijk door zijne vruchtbare zaai- en weilanden, maar ook door de aangename buitenplaatsen en schoone boerewoningen aan den rijweg van *Gouda*, *Rotterdam*, *Gorinchem*, *Schoonhoven* en *Oudewater* naar 's *Gravenhage*, die ter lengte van een uur gaans hier door henen loopt. Hij wordt door 4 molens droog gehouden. Het bestuur bestaat uit eenen *Dijkgraaf* en *Heemraden*.

DRIE-MIJLEN, volgens sommige de oorspronkelijke naam van het d. **DRIMMELLEN**, in de heerl. *Drimmelen-en-Standhaze*, prov. *Noord-Brabant*. Zie **DRIMMELLEN**.

DRIENE of **DRIJNE**, ook wel **GROOTE-DRIENE** of **GROOTE-DRIJNE** genoemd, huurs., in *Twenthe*, prov. *Overijssel*, arr. en 3 u. Z. O. van *Almelo*, kant. en $1\frac{1}{4}$ u. W. N. W. van *Enschede*, gem. en $1\frac{1}{2}$ u. W. van *Lonneker*, met 113 h. en 700 inw.

Men heeft er eene school, die gemiddeld door een getal van 100 leerlingen bezocht wordt.

DRIENE (KLEINE-) of **LUTTEKE-DRIJNE**, huurs. in *Twenthe*, prov. *Overijssel*, arr. en 3 u. O. Z. O. van *Almelo*, kant. en $2\frac{1}{2}$ u. Z. ten W. van *Oldenzaal*, gem. en $1\frac{1}{2}$ u. Z. van *Weerselo*, met 57 h. en 240 inw.

DRIEN-GIEN, oud d. in *Oost-Indië*, op het *Sundasche eil. Java*, resid. en reg. *Passaroewang*.